

بررسی میزان دل‌بستگی مادر با شیرخوار در مادران مراجعه‌کننده به بیمارستان‌های شهرستان بندرعباس

نویسندگان:

سکینه دادی پور^۱، مینو رجایی^۱، عبدالحسین مدنی^۲، ارسلان احمدی کانی گلزار^۳، بتول کریمی^۴، رضیه اقبالی^۵، علی صفری مرادآبادی^{۶*}

- ۱- مرکز تحقیقات باروری و ناباروری هرمزگان، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران
- ۲- مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی در ارتقاء سلامت، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران
- ۳- گروه روانشناسی بالینی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، کردستان، ایران
- ۴- کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله، تهران، ایران
- ۵- بیمارستان شریعتی، بخش درمانگاه، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران
- ۶- مرکز تحقیقات مادر و کودک، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران

Pars Journal of Medical Sciences, Vol. 12, No. 2, Summer 2014

چکیده:

مقدمه: نظریه دل‌بستگی یکی از برجسته‌ترین و مهم‌ترین دستاوردهای روان‌شناسی معاصر است. از آنجا که مرحله شیرخوارگی یکی از مهم‌ترین مراحل زندگی هر فرد می‌باشد و همچنین تأثیر دل‌بستگی مادر به شیرخوار در این مرحله از زندگی می‌تواند بر آینده فرد تأثیرگذار باشد، از این‌رو مطالعه حاضر با هدف تعیین عوامل مؤثر بر دل‌بستگی مادر و شیرخوار انجام شد.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-تحلیلی با هدف بررسی میزان دل‌بستگی مادر با شیرخوار و جامعه آماری آن کلیه مادران دارای شیرخوار و روش نمونه‌گیری آن خوشه‌ای تصادفی بود. برای گردآوری داده‌ها در این مطالعه از پرسش‌نامه رابطه مادر و کودک سایمون استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون‌های t مستقل، اسپیرمن و تحلیل واریانس انجام گرفت. $p < 0/05$ از نظر آماری معنادار تلقی شد.

یافته‌ها: در مطالعه حاضر میانگین سن مادران $27/18 \pm 5/76$ ، میانگین نمره دل‌بستگی $13/75 \pm 156/96$ و بیش‌ترین نمره دل‌بستگی مربوط به زیر مقیاس حمایت‌گری بود $[41/78 \pm 6/29]$. بر اساس نتایج به‌دست‌آمده، بین دل‌بستگی مادر به شیرخوار و محل سکونت رابطه معناداری مشاهده شد $[p < 0/001]$. همچنین بین میزان درآمد با دل‌بستگی مادر و شیرخوار $[p < 0/001]$ و بین سن و میزان دل‌بستگی مادر و شیرخوار $[p < 0/001]$ نیز رابطه معنادار بود.

نتیجه‌گیری: بین دل‌بستگی مادر و شیرخوار و میزان درآمد، میزان تحصیلات و سن مادر رابطه معنادار وجود دارد. از این‌رو، توجه به این مورد در برنامه‌ریزی‌های مربوط به بهداشت روانی مادران و دوره‌های آموزشی ارتقای دل‌بستگی مادر به شیرخوار باید مدنظر قرار گیرد.

واژگان کلیدی: مادر - شیرخوار، نوع زایمان، دل‌بستگی

Par J Med Sci 2014;12(2):17-23

مقدمه:

وی به پیوند هیجانی بین کودک در حال رشد و مراقبت‌کننده اطلاق می‌شود که برای رشد سالم اهمیت حیاتی دارد [۲]. ایجاد دل‌بستگی ایمن در شیرخوارگی، کودک را قادر به برقراری

نظریه دل‌بستگی یکی از برجسته‌ترین و مهم‌ترین دستاوردهای روان‌شناسی معاصر است. از نظر جان بالبی دل‌بستگی یکی از نیازهای بنیادین انسان‌هاست [۱]. دل‌بستگی بر اساس تعریف

* نویسنده مسئول، نشانی: مرکز تحقیقات مادر و کودک، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران
 تلفن تماس: ۰۹۳۳۲۸۵۷۸۱۵
 پست الکترونیک: alisafari_31@yahoo.com
 دریافت: ۹۳/۲/۱۶
 پذیرش: ۹۳/۵/۱۴
 اصلاح: ۹۳/۴/۱

حاضر باهدف بررسی عوامل مؤثر بر دل‌بستگی مادر و شیرخوار انجام گرفت. امید است با استفاده از یافته‌های آن بتوان گامی مؤثر در راستای ارتقا سلامت هرچه بهتر کودکان جامعه برداشت.

مواد و روش‌ها:

پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-تحلیلی است که باهدف بررسی میزان دل‌بستگی مادر با شیرخوار انجام‌گرفته است. جامعه مورد مطالعه را کلیه مادران دارای شیرخوار مراجعه‌کننده به بیمارستان‌های شریعتی، خاتم‌الانبیا و کودکان شهر بندرعباس تشکیل دادند. حجم نمونه ۶۰۰ نفر و روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی بود. بر اساس بیمارستان‌های موجود در شهر بندرعباس، سه خوشه [هر خوشه ۱۵۰ نفر] انتخاب و برای انتخاب نمونه‌ها در هر خوشه از روش نمونه‌گیری آسان در دسترس بر اساس معیارهای ورود به مطالعه استفاده شد. معیارهای ورود به مطالعه داشتن فرزند شیرخوار، نداشتن تنش و اختلالات خانوادگی، عدم اعتیاد به مواد مخدر در دوران بارداری، جدا نبودن مادر و نوزاد بیش از ۲۴ ساعت بعد از تولد و معیارهای خروج از مطالعه، اعتیاد مادر به مواد مخدر و محرک و داشتن تنش‌های شدید در طی بارداری بود. ابزار گردآوری داده‌ها پرسش‌نامه رابطه مادر و کودک سایمون بود. این ابزار که در حیطه‌های آزمون فرافکن قرار دارد، یک مقیاس نگرش سنج است که دیدگاه مادران را در چهار سبک تعامل با کودک ارزیابی می‌کند. زیر مقیاس‌های این آزمون که هرکدام شامل ۱۲ سؤال می‌باشند عبارت‌اند از: ۱- پذیرش فرزند ۲- بیش حمایت‌گری ۳- سهل‌گیری ۴- طرد فرزند

این رویکرد ارزیابی یک ابزار مناسب برای تحقیق در حوزه‌هایی نظیر ارتباط بین نگرش‌های مادرانه و رفتار فرزندان، خود ادراکی و نگرش‌ها، ارتباط بین نگرش‌های مادرانه و درک از خود، وضعیت هویت اجتماعی و بسیاری مشکلات دیگر است. سایمون مجموعه سه متغیر نگرش‌های والدین، پویایی‌های شخصیت والدین و نتایج رفتار کودک را ارائه داده است. پرسش‌نامه دویخشی رابطه مادر و کودک شامل اطلاعات دموگرافیک از جمله سن، نوع زایمان، مرتبه زایمان، تحصیلات، درآمد و محل زایمان، محل سکونت، جنسیت کودک، وضعیت اشتغال مادر، وضعیت مسکن، نوع حاملگی [خواسته یا ناخواسته]، جنسیت مورد انتظار و وضعیت سلامتی کودک بعد از تولد و بخش دوم شامل سؤالات مربوط به دل‌بستگی مادر به شیرخوار مبتنی بر مقیاس لیکرت بود.

روابط نزدیک با دیگران به‌خصوص با والدین خود در سنین بالاتر می‌کند [۳]. در مقابل، کودکانی که دارای روابط دل‌بستگی و محبت‌آمیز کم‌تری هستند، تکامل عاطفی و ذهنی پایین‌تری داشته و رفتارهای مدرسه‌گریزی، تعاملات اجتماعی ضعیف و کاهش توانایی در ایجاد ارتباط طولانی‌مدت و رفتارهای تهاجمی و خصومت‌آمیز در آنان بیش‌تر دیده می‌شود [۴]. عوامل متعددی بر میزان احساسات دل‌بستگی مادر به شیرخوار مؤثر هستند. در تحقیقات مختلف نشان داده‌شده است که اختلالات روانی در مادر، میزان حمایت اجتماعی اطرافیان از مادر و میزان دل‌بستگی مادر به جنین طی دوران بارداری روی دل‌بستگی مادر به شیرخوار تأثیرگذار است [۵]. کودکانی که از نظر پیوندهای عاطفی با مادر دچار فقر شدید بوده‌اند، اکثر مبتلا به اختلالات شخصیتی، ناسازگاری اجتماعی و نارسایی هوشی هستند [۶]. در برزیل در سال ۱۹۸۶ از تعداد ۵۵۰۰۰ کودک کم‌تر از ۱۸ سال که در مؤسسات نگهداری می‌شدند، ۱۷۰۰۰ نفر مرتکب جرم شده و بقیه نیز اطفال ولگرد بودند. به‌طورکلی در این کشور ۶۰ تا ۷۰ درصد از بزهکاری‌ها را اطفال و نوجوانان کم‌تر از ۱۸ سال محروم از محیط خانوادگی گرم مرتکب می‌شوند [۷]. علاوه بر این، برخی مطالعات همبستگی مستقیم و معناداری بین دل‌بستگی ایمن در مادر با دل‌بستگی مادر به شیرخوار گزارش کرده‌اند [۸]. به‌طورکلی سه نوع دل‌بستگی ایمن، اجتنابی و اضطرابی در بالغین وجود دارد. در نوع ایمن افراد به‌راحتی می‌توانند روابط دوستانه خوبی با دیگران برقرار کرده و به آنان اعتماد کنند. در نوع اجتنابی افراد عمدتاً از ایجاد روابط و کمک گرفتن از دیگران پرهیز کنند و در نوع اضطرابی افراد تمایل به ایجاد روابط دوستانه و نزدیک دارند، ولی در روابط خود از طرد شدن و موردتوجه نبودن می‌ترسند [۹]. در مادرانی که در دوران کودکی به‌خوبی از طرف مادران خود تحت مراقبت بوده‌اند، دل‌بستگی ایمن بیش‌تر بوده و حساسیت بیش‌تری در مراقبت از شیرخوار خود دارند. این افراد همچنین از احساسات دل‌بستگی بالاتری نسبت به شیرخوار خود نیز برخوردار هستند [۸].

مشخصات فردی و مامایی از جمله عوامل دیگری است که در مطالعات به آن توجه شده است. در مورد مشخصات فردی ارتباط معناداری بین سن مادر و دل‌بستگی گزارش نشده است، ولی میزان تحصیلات یکی از عوامل مرتبط با دل‌بستگی شناخته‌شده است [۱۰].

با توجه به این‌که مرحله شیرخوارگی یکی از مهم‌ترین مراحل زندگی هر فرد است و همچنین تأثیر دل‌بستگی مادر به شیرخوار در این مرحله از زندگی می‌تواند بر آینده فرد چه از نظر جسمی و چه از نظر روانی - اجتماعی تأثیرگذار باشد، از این‌رو مطالعه

بدون هیچ‌گونه جهت‌گیری خاصی خوانده و پاسخ‌های مادران توسط محقق در پرسشنامه قید می‌شد. داده‌های گردآوری‌شده با نرم‌افزار SPSS نسخه‌ی ۱۶ به روش آمار توصیفی و استنباطی شامل تحلیل واریانس، آزمون t مستقل، ضریب همبستگی اسپیرمن مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند. $p < 0/05$ از نظر آماری معنادار تلقی شد.

یافته‌ها:

در مطالعه حاضر، میانگین سن مادران $27/18 \pm 5/76$ بود. بیش‌ترین فراوانی (۳۸/۱٪) مقطع تحصیلی مربوط به مقطع دیپلم بود. تعداد ۲۸۶ نفر (۴۵/۴٪) مرتبه اول حاملگی را تجربه کرده بودند و روش زایمان ۳۴۷ نفر (۵۵/۱٪) سزارین بود (جدول ۱).

پایایی پرسش‌نامه در یک نمونه ۸۳ نفری شامل ۵۴ مادر، ۲۰ پدر، ۶ خویشاوند و ۳ مراقب به روش باز آزمایی بررسی شد [۱۱]. ضمیمی با بررسی روایی و پایایی ایرانی این آزمون در سال ۱۳۸۴ روی ۳۰ مادر نتایج زیر را برای مقدار آلفای کرونباخ گزارش کرده است: پذیرش فرزند=۰/۷۷، طرد فرزند=۰/۷۲، سهل‌گیری افراطی=۰/۷۱ و بیش‌حمایتگری=۰/۷۸ [۱۲].

محقق با در دست داشتن مجوز رسمی از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان و مراجعه به بیمارستان‌های مذکور با ارائه توضیحات لازم به مادران در مورد مفاد پرسش‌نامه و این‌که تمام اطلاعات آن‌ها به‌صورت محرمانه باقی خواهد ماند و همچنین دریافت رضایت کتبی از مادران کار تحقیق را شروع کرد. در مورد مادران فاقد سواد لازم برای تکمیل پرسش‌نامه، توسط محقق سؤالات به‌صورت شفاف و

جدول ۱: توزیع فراوانی متغیرهای دموگرافیک مورد مطالعه

متغیر	گروه	فراوانی	درصد
تحصیلات	بی‌سواد	۳۴	۵/۴
	زیر دیپلم	۲۲۷	۳۶
	دیپلم	۲۴۰	۳۸/۱
تعداد بارداری	دانشگاهی	۱۲۹	۲۰/۵
	مرتبه اول	۲۸۶	۴۵/۴
	۲-۵	۳۳۷	۵۳/۵
نوع زایمان	<۵	۷	۱/۱
	سزارین	۳۴۷	۵۵/۱
	طبیعی در خانه	۲۸	۴/۴
محل سکونت	طبیعی در بیمارستان	۲۵۵	۴۰/۵
	شهر	۴۷۲	۷۴/۹
	روستا	۱۵۸	۲۵/۱
سن [سال]	>۲۰	۷۹	۱۲/۵
	۲۰-۳۵	۵۰۴	۸۰
میزان درآمد	<۳۵	۴۷	۷/۵
	>۷۰۰ هزار تومان	۵۱۶	۸۱/۹
	<۷۰۰ هزار تومان	۱۱۴	۱۸/۱

در این مطالعه، میانگین نمره دل‌بستگی $13/75 \pm 156/96$ و بیش‌ترین نمره مربوط به زیر مقیاس حمایت‌گری بود ($6/29 \pm 41/78$) (جدول ۲).

جدول ۲: مقایسه میانگین و انحراف معیار زیر مقیاس‌های مورد مطالعه در ارتباط با دل‌بستگی مادر و شیرخوار

زیر مقیاس	انحراف معیار $\pm$ میانگین
پذیرش	$36/19 \pm 5/27$
حمایت‌گری	$41/78 \pm 6/29$
سهل‌گیری	$40/80 \pm 5/78$
ترد	$38/17 \pm 5/99$

شد ($p < 0/001$) و نمره میانگین در روستایان ($160/67 \pm 12/24$) بیشتر از مادران ساکن شهر ($155/7 \pm 14/02$) بود. همچنین بین تحصیلات و دل‌بستگی مادر و شیرخوار رابطه معناداری مشاهده شد ($p < 0/001$) و بیش‌ترین میانگین مربوط به گروه بی‌سواد و زیر دیپلم بود. بین میزان درآمد و دل‌بستگی مادر و شیرخوار نیز رابطه معنادار بود ($p < 0/001$). نمره میانگین در گروه زیر ۷۰۰ هزار تومان درآمد بیشتر از گروه دارای درآمد بالای ۷۰۰ هزار تومان بود. بین پذیرش جنسیت کودک، وضعیت سلامتی کودک، نوع زایمان و وضعیت مسکن با دل‌بستگی مادر و شیرخوار رابطه معنادار نبود (جدول ۳).

نتایج حاصل از پژوهش نشان داد با افزایش زیر مقیاس پذیرش، دل‌بستگی مادر به شیرخوار کاهش می‌یابد ($p = 0/008$ و $r = -0/08$). در حالی که با افزایش زیر مقیاس‌های حمایت‌گری ($r = 0/077$ و $p < 0/001$) و سهل‌گیری ($r = 0/079$ و $p < 0/001$) دل‌بستگی مادر به شیرخوار افزایش داشت. همچنین در هر سه زیر مقیاس با دل‌بستگی مادر به شیرخوار رابطه معناداری مشاهده شد. بین سن مادر و دل‌بستگی مادر به شیرخوار نیز رابطه معنادار و معکوس بود ($r = -0/08$ و $p = 0/043$). بین تعداد بارداری با دل‌بستگی مادر و شیرخوار رابطه معناداری مشاهده نشد. ($p = 0/543$). بر اساس نتایج حاصل از پژوهش، بین محل سکونت با دل‌بستگی مادر به شیرخوار رابطه معناداری مشاهده

جدول ۳: همبستگی بین متغیرهای جمعیت‌شناختی با دل‌بستگی مادر و شیرخوار

متغیر	گروه	انحراف معیار $\pm$ میانگین	Sig
تحصیلات	بی‌سواد	۱۵۷/۴۱ $\pm$ ۱۱/۲۳	<0/001
	زیر دیپلم	۱۶۰/۴۰ $\pm$ ۱۴/۳۰	
	دیپلم	۱۵۵/۵۷ $\pm$ ۱۲/۵۰	
	دانشگاهی	۱۵۳/۳ $\pm$ ۱۴/۲۷	
محل سکونت	شهر	۱۵۵/۷۱ $\pm$ ۱۴/۰۲	<0/001
	روستا	۱۶۰/۶۷ $\pm$ ۱۲/۲۴	
	> ۷۰۰ هزار تومان	۱۵۷/۹۸ $\pm$ ۱۳/۴۲	
	< ۷۰۰ هزار تومان	۱۵۲/۳۳ $\pm$ ۱۴/۲۷	

کلامی، سوءاستفاده جنسی، جسمی و عاطفی اعمال شده بر کودکانی که پذیرشی از طرف مادر ندارند بسیار مؤثر است. نوجوانان غیر فراری از تمایل نیرومندی برای وابستگی برخوردارند و همین گرایش نشان‌دهنده وجود دل‌بستگی نایمن به‌ویژه دو سو گرایی در آن‌هاست. گرایش شدید به وابستگی می‌تواند زمینه اصلی شخصیت آنان را تشکیل می‌دهد.

خصوصیات هیجانی و فیزیکی کودک از جمله وضعیت ظاهری جذابیت، رشد طبیعی داشتن و نارس نبودن، راحتی دوران بارداری و زایمان و نیز همسان‌سازی‌های معنادار مادر با والد خود، به‌احتمال زیاد در میزان پذیرش کودک دخیل است [۱۶].

سن مادر یکی دیگر از مؤلفه‌های دموگرافیک بود که با وضعیت دل‌بستگی رابطه معکوس داشت. به‌بیان‌دیگر، مادران جوان‌تر اغلب نسبت به فرزند دار شدن خصوصیات هیجانی‌تر و مضطرب‌تری داشته و بیش‌تر وابسته هستند. افزایش این اضطراب می‌تواند آن‌ها را از نگهداری کودک ترسانیده و بیش‌تر کناره‌گیر تر شوند. در بررسی یازویک نشان داده شد که بارداری مادران در سن نوجوانی احتمال افسردگی آن‌ها را نسبت به مادران نوجوان غیر باردار افزایش داده و به دنبال آن کاهش میزان پذیرش مشاهده می‌شود [۱۷]. رابطه معکوس این فرضیه

بحث:

پژوهش حاضر باهدف بررسی میزان دل‌بستگی مادر با شیرخوار در مادران مراجعه‌کننده به بیمارستان‌های شهرستان بندرعباس انجام شد. اولین یافته پژوهش مؤید آن بود که دل‌بستگی مادر در زیر مقیاس پذیرش کاهش می‌یابد و این تفاوت در مقیاس‌های بیش حمایت‌گری و سهل‌گیری از لحاظ آماری معنادار بود. به‌طورمعمول تعارضات وابستگی یک‌شکل از وابستگی متقابل است که می‌تواند با مقیاس پذیرش در ارتباط باشد [۱۳]. مقیاس‌های بیش حمایت‌گری و سهل‌گیری نیز با تعارضات خشم زیاد که به‌طور شخصیتی شامل قسمت عظیمی از گناه و شرم می‌شود و همسان‌سازی‌های مشکل‌دار با مادر (پدر) خود شخص، با تعارضات مادری از جمله سهل‌گیری و بیش حمایتی در رابطه است [۱۴]. این تحقیقات می‌تواند همگام با فرضیات پژوهش حاضر باشد. البته با توجه به تحقیقات بتیز و دوزیر پذیرش و تأثیر آن بر دل‌بستگی در مدت ۱۲ ماه اول به‌صورت آرام شکل می‌گیرد [۱۵].

تعامل مادر و فرزند برای ارتباط‌های بعدی فرد و هماهنگ شدن او با جهان درون و برون بسیار مهم است. سبک‌های تعاملی

موارد دیگری را مطرح کرده‌اند. برای نمونه در مطالعه مینزی و همکاران، کودکانی که از خانواده‌های با سطح بالای اقتصادی و سواد بوده‌اند، بیش‌تر دل‌بستگی‌های ایمن داشته و زمینه‌های سودمندتر دارند [۲۲].

نتیجه‌گیری:

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد بین دل‌بستگی مادر و شیرخوار و میزان درآمد، سطح تحصیلات و سن مادر رابطه وجود دارد. این یافته باید در برنامه‌ریزی‌های مربوط به بهداشت روانی مادران و دوره‌های آموزشی جهت ارتقای دل‌بستگی مادر به شیرخوار مدنظر قرار گیرد.

تشکر و قدردانی:

بدین‌وسیله پژوهشگران مراتب تشکر و قدردانی خود را از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان و کارکنان محترم بیمارستان‌های شهر بندرعباس برای همکاری در انجام این مطالعه ابراز می‌دارند.

شاید ناشی از ثبات هیجانی مادران مسن‌تر باشد. در مطالعات متعدد، متغیرهای دموگرافیک و عوامل زمینه‌ساز از قبیل امکان خطر بررسی‌شده است، اما در بیش‌تر آن‌ها هیچ ارتباطی با دل‌بستگی مشاهده نشده است [۱۸-۲۰]. از جمله مؤلفه‌های دموگرافیک دیگر مادران که با میزان دل‌بستگی رابطه داشت، محل سکونت (شهری و یا روستایی بودن) بود. نتایج نشان داد میزان دل‌بستگی در مادران روستایی بیش‌تر از مادران شهری است. به نظر بالبی فراوانی افراد بزهدکار با دل‌بستگی نایمن در مناطق شهری بیش‌تر از مناطق روستایی است [۲۱].

میزان دل‌بستگی مادر و کودک با افزایش درآمد و مقطع تحصیلی کاهش می‌یافت. علت این وضعیت می‌تواند ناشی از حاکمیت فرهنگ سنتی باشد که بیش‌تر متکی به داشته‌های درون خانوادگی است. در این فرهنگ، فرزندان به‌عنوان پشتوانه‌های خانوادگی تلقی می‌شوند و بیش‌تر امید خانواده‌ها به آنان است، اما زمانی که میزان سواد و درآمد افراد افزایش می‌یابد، تأثیر عوامل برون خانوادگی بیش‌تر شده و میزان وابستگی به کارکرد فرزند به‌عنوان منبع دل‌بستگی کم‌تر خواهد شد. به‌عبارت‌دیگر، فرهنگ‌های سنتی‌تر رابطه‌ی دل‌بسته‌تر با کودک برقرار می‌کنند. البته تحقیقات غیرهمسو با این فرضیه

References:

- Ghorbani N, Ravandarmangariye pooyeshiye kootahmodat. Tehran: Samt; 2003:123. (Persian)
- F, Moghadami Hosseini V, Soltanifar A, Ebrahimzadeh S. Study of the Relationship between Domestic Violence Intensity during Pregnancy and Mother-Infant Attachment. J sabzevar School Med Sci 2009;16(1):35-42. (Persian)
- Cassidy J. The Nature of the Child's Ties. In: Cassidy J, Shaver PR, editors. Handbook of Attachment, Theory, Research & Clinical Applications. 2 thed. New York: Guilford Pub; 2008:3-22.
- Atkinson RL, Atkinson RC, Esmitt E, et al. Hilgard Introduction to Psychology. In: Baraheni MN. 3rd ed. Tehran: Roshd; 2006:121. (Persian)
- moghadam hosseini V, Jafarnejad F, Soltanifar A. Personnal Delegation; Delegation; Personnal Management. Iran Qom Univ Med Sci J 2011;5(3):87-91. (Persian)
- Davachi A, Khoramroodi R, Shahpoorian F, et al. Fetal Touching! Does It Improve Maternal Fetal, Or Meternal Newborn Attachment. Iran J N 2000;13(24):16-24. (Persian)
- GHaemi P. Psychology, child and adult punishment and encouraging role in child rearing. Tehran: Hesam publ; 1996. (Persian)
- Ricks MH. The social transmission of parental behavior: Attachment across generations. Monographs soc Res Child dev 1985; 50(1,2): 211-27.
- Ainsworth MDS, Blehar MC, Waters E, et al. Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation: Hillsdale: Psychology Press; 2014.
- Mercer R, Ferketich S. Maternal Infant Attachment of Experienced and Inexperienced Mothers during Infancy. Nurs Res 1994;43(6):344-51.
- Whitman B, Zachary RA. Factor Structure of the Mother-Child Relationship Evaluation. Edu psychol meas 1986;46(1):135-41.
- Zamiri R. The relationship between emotional labor and child and maternal pre-school girls hands. [dissertation]. Tehran: Rodehen azad university; 2005. (Persian)
- Blum LD. Psychodynamics of postpartum depression. Psychoanal Psychol 2007;24(1):45.
- Ahmadi Kani Golzar A, Golizadeh Z, Sohrabi A, et al. Effectiveness of Cognitive - Behavioral Therapy in the Treatment of Postpartum Depression and Three Dynamic Conflicts of Dependency, Anger and Motherhood in Postpartum Depressed Mothers. The Iranian j of obstet, Gynecol Infertility 2013;16(52):8-17. (Persian)
- Bates BC, Dozier M. The importance of maternal state of mind regarding attachment and infant age at placement to foster mothers' representations of their foster infants. Infant Ment Health J 2002;23(4):417-31.
- Sweet B. Mayes' midwifery, a textbook for midwives Baillere Tindall. London: Obstetrics and Gynaecology; 1988.

17. Yozwiak JA. Postpartum depression and adolescent mothers: A review of assessment and treatment approaches. *J Pediatr Adolesc Gynecol* 2010;23(3):172-8.
18. Cox JL, Connor Y, Kendell R. Prospective study of the psychiatric disorders of childbirth. *The British J Psychiatr* 1982;140(2):111-7.
19. O'hara MW, Swain AM. Rates and risk of postpartum depression-a meta-analysis. *Int rev psychiatr* 1996;8(1):37-54.
20. O'Hara MW, editor. The nature of postpartum depressive disorders. New York, NY, US: Guilford Press; 1997.
21. Elgar FJ, Knight J, Worrall GJ, et al. Attachment characteristics and behavioural problems in rural and urban juvenile delinquents. *Child psychiatr human develop* 2003;34 (1):35-48.
22. Meins E, Fernyhough C, Wainwright R, et al. Maternal mind-mindedness and attachment security as predictors of theory of mind understanding. *Child Develop* 2002;73(6):1715-26.

Investigating the degree of mother-infant attachment among the visitors of Bandar Abbas hospitals

dadipoor S¹, Rajaei M¹, Madani A², Ahmadi Kani Golzar A³, Karimi B⁴, Eghbali R⁵, Safari Moradabadi A^{6*}

Received: 5/6/2014

Revised: 6/22/2014

Accepted: 8/5/2014

1. Hormozgan fertility and infertility Research Center, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran
2. Research center for social determinants for health promotion, school promotion, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran
3. Dept of Clinical Psychology, Kurdistan University of Medical Sciences, Kurdistan, Iran
4. Student Research Committee, baghiatalah University of Medical Sciences, Tehran, Iran
5. Shariati Hospital, Clinic unit, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran
6. Mother & Child Welfare Research Center, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran

Pars Journal of Medical Sciences, Vol. 12, No. 2, Summer 2014

Par J Med Sci 2014;12(2):17-23

Abstract

Introduction:

Attachment theory is one of the most well-known products of contemporary psychology. Infancy is one the most important stages of one's life. Mother's attachment to the infant could have a long-lasting influence on the child's future. Considering this, the present research seeks to focus on mother-child attachment.

Material and method:

The present research is of a descriptive-analytical type which aims to investigate the degree of mother's attachment to her infant. The research population was, in fact, all mothers who had an infant and the sampling method was randomized clustering. The instrument utilized in this study was Simon's mother-child attachment questionnaire. Subsequent analyses were done through independent t-test, spearman correlation test and ANOVA. The p level was set at 0.05.

Results:

The mean age of mothers in this study was estimated to be 27.18 ± 5.76 . The mean attachment score was 156.96 ± 13.75 . The highest attachment score belonged to the supportive sub-scale (41.78 ± 6.29). According to the findings, a significant correlation was found between: mother-infant attachment and the place of residence ($p < 0.001$), family income and attachment ($p < 0.001$), mother's age and attachment ($p < 0.001$).

Conclusion:

A significant correlation exists between mother-child attachment and income, mother's age and educational level. Such correlations need to be taken into account in planning for mothers' mental health and instructional courses which aim to improve mothers' attachment to their infant.

Keyword: mother- infant, delivery, attachment

* Corresponding author, Email: alisafari_31@yahoo.com